

Plats och tid Stiftskansliets, möteslokalen Demokratien, Västra Trädgårdsgatan 2A, kl.18:00-21:15. Sammanträdet ajourneras från kl. 19:40 till kl. 19:50.

Beslutande Biskop Andreas Holmberg, ordförande, Daniel Larson, Margaretha Herthelius i stället för Anna Forssell, Irene Pierazzi, Håkan Jörnehed i stället för Britt Björneke, Mikael Peterson, Staffan Lundstedt, Charlotte Haggren, Ulla Birgersdotter, Victor Backström, Erik Ringheim, Suzanne Fredborg och Hans Ulfvebrand.

Ersättare Jonas Eek t.o.m. kl. 21:00 och § 65, Micael Stehr, Hanna Hesser Nordin och Kerstin Rossipal.

Övriga deltagande Stiftsdirektor Solveig Ininbergs (t.o.m. kl. 20:55 och § 62) och kanslisekreterare Jan-Åke Engfors, sekreterare, samt stiftshandläggare Sara Annmo som föredragande i § 52, biträdande stiftsdirektor Anna Stenund som föredragande i § 53, stiftscontroller Torbjörn Hygins (via länk) som föredragande i § 54, projektledare Mattias Lindberg som föredragande i § 56 och stiftsantikvarie Rickard Isaksson som föredragande i § 59.

Utses att justera Mikael Peterson och Ulla Birgersdotter

Justeringens plats och tid Stiftskansliet, 2024-05-23

Sekreterare Jan-Åke Engfors Paragraf 49-75

Ordförande Andreas Holmberg

Justerande Mikael Peterson

Ulla Birgersdotter
Ulla Birgersdotter

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag.

Organ Stiftsstyrelsen i Stockholms stift

Sammanträdesdatum 2024-05-21

Datum för anslags uppsättande 2024-05-23

Datum för anslags nedtagande 2024-06-14

Förvaringsplats för protokollet Stiftskansliets expedition
Underskrift

Justerande

Utdrag

SS § 57

FKAE 2023-0649

Fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning för 2025

Stockholms stift har av kyrkostyrelsen i enlighet med gällande KAE-modell tilldelats en beslutsram för fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning för 2025 på 23 760 tkr.

Föreligger av stiftsantikvarie Charlotte Kockum upprättat tjänsteutlåtande, daterat 2024-04-12, med förslag till fördelning av kyrkoantikvarisk ersättning för år 2025.

Förslaget har remissbehandlats i vederbörlig ordning och samråd har skett inom den regionala samrådsgruppen i Stockholms stift kring det kyrkliga kulturarvet.

Arbetsutskottet har berett ärendet i § 47/2024-04-29.

Stiftsstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

att bevilja kyrkoantikvarisk ersättning för ramår 2025 med sammanlagt 23 760 tkr., att fördelas till åtgärder enligt föreliggande förslag.

19

**Bilaga 1: Slutligt förslag till fördelning
Kyrkoantikvarisk ersättning ramår 2025**

KAE-objekt	Ansvarig enhet	Åtgärdsnummer	Ärendetitel	Budgeterat totalbelopp inkl. moms, kr	Stiftets prioritering	Stiftets justerade budgeterade totalbelopp inkl. moms, kr	Stiftets förslag ersättningsnivå	Stiftets förslag ersättningsnivå, kr	Stiftets förslag max ersättningsnivå, kr	Stiftets motivering	Länsstyrelsens avvikande prioritering	Länsstyrelsens avvikande förslag ersättningsnivå, %	Länsstyrelsens avvikande förslag ersättningsnivå, kr	Särskilda villkor
Adelsö kyrka	Ekerö pastorat	FKAE 2022-0985-Å1	Tjärning av Adelsö kyrkas tak	350000	2	350000	75	262500	262500	Gjordes senast 2019, enligt VU-plan är det dags igen. Tjärstrykning är en prioriterad åtgärd då det kulturhistoriska värdet är betydande och kostnad för underhållet är stort. Villkor: Tjärnan ska inkokas och pigmenteras och de spånen som byts ut ska vara av god kvalitet. Länsstyrelsen tillstånd finns.		75	262500	Tjärning ska göras med inokt och pigmenterad tjära. De spån som ska bytas ut ska vara av kärnfuru. Egenkontrollblankett för tjärning ska användas och bifogas rekvisitionen.
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0378-Å1	Boo kyrka tilläggsansökan dränering, tak och åska	2000000	A	2000000	0	0	0	Tilläggsansökan. Åtgärderna har beviljats medel på ramår 2023.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0378-Å2	Boo kyrka tilläggsansökan dränering, tak och åska	7500000	A	7500000	0	0	0	Tilläggsansökan. Åtgärderna har beviljats medel på ramår 2023.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0378-Å3	Boo kyrka tilläggsansökan dränering, tak och åska	800000	A	800000	0	0	0	Tilläggsansökan. Åtgärderna har beviljats medel på ramår 2023.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0379-Å1	Boo kyrka, brandskydd	750000	ATS	750000	0	0	0	LST tillstånd saknas (åtminstone för delar av åtgärderna såsom håltagning för nya rör).			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0894-Å1	Förvaring av inventarier	755908	A	755908	0	0	0	Flytt av bänkar pga. installation av ny golvvärme under bänkar. Värmeinstallationen är inte ersättningsberättigad då befintligt inomhusklimat inte utgör någon risk för bevarandet av kulturhistoriska värden. Kostnader till följd av installationen är inte heller ersättningsberättigade.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0930-Å1	Rengöring och lagning av målade ytor, inventarier samt målning. Ställning, inklädnad predikostol samt orgel.	4534125	2	561400	75	421050	300000	Justerat totalbelopp så att endast kostnader för åtgärder på fast inredning och absidens figurativa måleri samt ställningar ingår. Rengöring av monokroma väggar och tak ingår ej i det justerade totalbeloppet.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0933-Å1	Orgelrenovering	370065	ATS	370065	0	0	0	Åtgärderna innebär en service av orgelns funktioner samt rengöring. Länsstyrelsens tillstånd/dokumentation över länsstyrelsens bedömning att åtgärden är sedvanligt underhåll saknas.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0934-Å1	Rengörning och underhåll av kyrkk	414656	ATS	414656	0	0	0	Endast en begränsad del av budgeterat totalbelopp skulle kunna ses som kulturhistoriskt motiverade kostnader. Länsstyrelsen tillstånd/bekräftelse på att åtgärderna inte kräver tillstånd saknas.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0963-Å1	Projektledning under byggtid. Berg	259052	A	259052	0	0	0	Ej ersättningsberättigad åtgärd. Urtagning av berg under kyrkorummets.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-0967-Å1	Renovering av belysning	250400	2	250400	50	125200	125200	Belysningsarmatur av varierande kulturhistoriskt värde därav 50 % ersättningsnivå.	2	25	62600	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-1533-Å1	Byggnadsarbeten	9111974	A	9111974	0	0	0	Ej ersättningsberättigade kostnader avser allmänna byggkostnader i samband med renovering och ombyggnad av kyrkan.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-1559-Å1	Tjärstrykning och omläggning tak	342600	A	342600	0	0	0	Hänvisar till FKAE 2023-0378 tilläggsansökan för spåntak mm. Framgår ej vad kostnaderna i denna ansökan avser i förhållande till tilläggsansökan.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-1561-Å1	Klimatstyrning	653056	A	653056	0	0	0	Ej ersättningsberättigad åtgärd avser mestadels verksamhetsanpassningar.			0	
Boo kyrka	Boo församling	FKAE 2023-1563-Å1	Dränering med särskilda krav	2763213	A	2763213	0	0	0	Hänvisar till FKAE 2023-0378 tilläggsansökan för dränering mm. Framgår ej vad kostnaderna i denna ansökan avser i förhållande till tilläggsansökan.			0	

Botkyrka kyrka	Botkyrka församling	FKAE 2023-1170-Å1	Brand och stöldskydd	678080	2	678080	75	508560	508560	Avser komplettering och demontering av äldre system och modernisering med nytt system. Inbrottslarm installeras nytt.	2	50	339040
Botkyrka kyrka	Botkyrka församling	FKAE 2023-1175-Å1	Puts, Kalk och sten	9441040	A	9441040	0	0	0	Avser tvätt, lagning och avfärgning av puts. Ytan är från 1900-tal över ett medeltida lager puts. Ytan är inte särskilt smutsig. Det finns en viss risk för nedfallande puts pga dålig vidhäftning. Hög estetisk ambition i samband med ombyggnad av värmesystem mm. Avslås på grund av medelsbrist. Beviljas istället KAE på tidigare ramår för en del av kostnaden.			0
Danderyds kyrka	Danderyds församling	FKAE 2023-1511-Å1	Danderyds kyrka - Renovering av kl	3379000	A	3379000	0	0	0	Ofullständiga handlingar som inte motsvarar de krav som stiftet ställt i samband med beviljad ersättning för projektering av åtgärderna. För beslut i framtiden ska utredning av timmerman bifogas ansökan.			0
Djurö kyrka	Djurö, Möja och Nä	FKAE 2023-0020-Å1	Utredning och projektering. Tillgänglighetsanpassning av entré	100000	A	100000	0	0	0	Projektering gällande tillgänglighetsanpassning av entré i känslig miljö. Församlingen har valt att prioritera tillgänglighetsutredning vid Nämndö kyrka varför denna ansökan föreslås flyttas till ramår 2026.			0
Ekerö kyrka	Ekerö pastorat	FKAE 2022-0911-Å1	Målning av plåttak, Ekerö kyrka	671250	2	671250	50	335625	335625	Plåttak från 1994, omlagt till plåt på 1760-tal. Taket målades 2007 med Abratex grundfärg och Abratex Top 86, en styrenakrylat. Stuprören, med skarpa vinklar, målades i fasadkulör. Deras yta av plastisol målades först med Isotrol metallprimer för att möjliggöra linoljefärg som ytskikt. Lägre ersättningsnivå pga låg antikvarisk ambition.	A		0
Engelbrektskyrkan i St	Engelbrekts församling	FKAE 2024-0001-Å1	Murar Engelbrekt Etapp 4	2670000	1	2670000	75	2002500	2002500	Preliminärt beslut på 2022 och 2023 års ram. Avser sist etappen av 4. Ersättningsnivån något höjd efter länsstyrelsens rekommendation då kyrkotomten besitter stora kulturhistoriska värden. Omfattar även ett preliminärt beslut på 2025 års ram. Länsstyrelsens tillståndsbeslut löper ut under 2024 så församlingen måste begära förlängning av beslutet.			0
Gustav Vasa kyrka i St	Gustav Vasa församling	FKAE 2023-0840-Å1	Renovering tältkupoler	1800000	2	900000	75	675000	675000	Tillstånd finns för renovering av två kupoler. De övriga två kupolerna har utförts utan länsstyrelsens tillstånd varför stiftet justerat totalbeloppet.			0
Gustav Vasa kyrka i St	Gustav Vasa församling	FKAE 2023-0842-Å1	Grundmursisolering Norra sidan	16303153	A	16303153	0	0	0	Åtgärderna är huvudsakligen kopplade till begravningsverksamheten. Stiftet har bett om precisering av kostnadsökning jämfört med föregående år, nästan en fördubbling av kostnaderna, men ej erhållit något svar. Avser delvis begravningsverksamhet i form av ett columbarium. Gustav Vasa kyrka har sammanlagt tilldelats ca 57 mnkr i KAE vilket innebär att ytterligare medel är svårt att prioritera i konkurrens med andra församlingars behov. Begravningsavgiften kan delvis användas.			0
Gustavsbergs kyrka	Gustavsberg-Ingårö	FKAE 2023-0924-Å1	Förstudie - Målning av Gustavsbergs kyrka Interiört	75000	A	75000	0	0	0	Förstudie för att undersöka tidigare målning- och dekorationsbehandling av väggarna i kyrkorummet inför kommande målningensrenovering. Syftet bör vara en färgundersökning och kulturhistorisk analys av interiört måleri inte med självklarhet en handledning för rekonstruktion. Avslås på grund av medelsbrist.			0
Gustavsbergs kyrka	Gustavsberg-Ingårö	FKAE 2023-0927-Å1	Gustavsbergs kyrka - Tak och fasad (Etapp 1 av 2)	8325000	1	4675733	75	3506800	3506800	Åtgärderna är angelägna/akuta och bör åtgärdas omgående. Etappindelning föreslås pga medelsbrist. Etapp 1 (2025 års ram): Total kostnad 4 675 733 kr ger 3 056 800 kr i KAE. Etapp 2 (2026 års ram): Total kostnad 3 649 267 kr ger 2 736 950 kr i KAE.			0
Gustavsbergs kyrka	Gustavsberg-Ingårö	FKAE 2023-0927-Å2	Gustavsbergs kyrka - Tak och fasad (Etapp 1 av 2)	512500	1	512500	50	256250	256250	Åtgärderna är angelägna/akuta och bör åtgärdas omgående.			0
Hedvig Eleonora kyrka	Hedvig Eleonora församling	FKAE 2023-0169-Å1	Högaltarpprojekt del II	900000	1	900000	90	810000	810000	Högaltaret från 1600-talet har ett högt kulturhistoriskt värde, hög kvalitet på träarbeten och måleri. Delar riskerar att rasa pga. ålder och dess konstruktion. Sista etappen i ett större arbete.			0

Huddinge kyrka	Huddinge pastorat	FKAE 2022-0982-Å1	Renovera tak på Huddinge kyrka 20	1000000	1	600000	75	450000	450000	Åtgärderna avser spånbyte på långhusets tak samt tornets plåttak samt översyn av åskledare. Kyrkans VU-plan ses just nu över inom ramarna för stiftets projekt. Åtgärderna ingår i en större utvändig renovering. Stiftet har justerat totalbeloppet utifrån de åtgärder som nu är aktuella.			0	Tjärning ska göras med inkokt och pigmenterad tjära. De spån som ska bytas ut ska vara av kärnfuru. Egenkontrollblankett för tjärning ska användas och bifogas rekvisitionen.
Ingarö kyrka	Gustavsberg-Ingarö	FKAE 2023-0921-Å1	Metallföremål - Restaurering	215000	2	215000	90	193500	193500	Avser rengöring och konservering av metallföremål bl a applicér från 1700-tal med originalbrännfyllning med högt kulturhistoriskt värde.			0	
Kårsta kyrka	Öseby församling	FKAE 2022-1414-Å1	Omläggning av skiffertak	3848600	2	400000	75	300000	300000	Angeläget, eventuellt läcker taket. Ansökan baseras på en ytlig genomgång utan djupare projektering eller upphandlingsunderlag framtagna. Länsstyrelsens tillstånd saknas. Stiftet har justerat projektets totalkostnad och gjort om ansökan till ett upphandlingsunderlag med projekteringshandling.			0	Församlingen ska anlita en extern projektledare samt en medverkande antikvarie för framtagande av projekteringsunderlaget. Församlingen ska inför genomförandet av åtgärderna ha ett inledande samtal med stiftscontroller Torbjörn Hygins.
Maria Magdalena kyrka	Maria Magdalena församling	FKAE 2023-1016-Å1	Renovering skadad kruka	41219	2	41219	67	27617	27617	En kruka i ett par ska lagas. Krukorna tillkom troligen i samband med Wahlmans restaurering 1920-talet.			0	
Munsö kyrka	Ekerö pastorat	FKAE 2022-0984-Å1	Tjärning av Munsö kyrka och klockstapel	415000	2	415000	75	311250	311250	Tjärstrykning är en prioriterad åtgärd då det kulturhistoriska värdet är betydande och kostnad för underhållet är stort. Åtgärd avser inkokt och pigmenterad tjära.	A		0	Tjärning ska göras med inkokt och pigmenterad tjära. De spån som ska bytas ut ska vara av kärnfuru. Egenkontrollblankett för tjärning ska användas och bifogas rekvisitionen.
Muskö kyrka	Haninge pastorat	FKAE 2023-1475-Å1	Muskö kyrka, inventering av boksamling	150000	2	150000	90	135000	135000	Boksamling av högt kulturhistoriskt värde. Åtgärd avser dokumentation av boksamling på rekommendation utifrån stiftets inventering av äldre böcker.			0	
Möja kyrka	Djurö, Möja och Nämdö församling	FKAE 2023-0019-Å1	Utredning och projektering. Tillgänglighetsanpassning av entré	100000	A	100000	0	0	0	Projektering gällande tillgänglighetsanpassning av entré i känslig miljö. Församlingen har valt att prioritera tillgänglighetsutredning vid Nämdö kyrka varför denna ansökan flyttas till ramår 2026.			0	
Nacka kyrka	Nacka församling	FKAE 2023-1597-Å1	Reparation kannor, kalk och två mässingsljusstakar	22000	ATS	22000	0	0	0	Ansökan behöver kompletteras med utdrag ur inventarieförteckningen samt länsstyrelsens tillstånd.			0	
Nämdö kyrka	Djurö, Möja och Nämdö församling	FKAE 2023-0021-Å1	Utredning och projektering. Tillgänglighetsanpassning av entré	100000	2	100000	25	25000	25000	Projektering gällande tillgänglighetsanpassning av entré i känslig miljö.			0	Församlingen ska anlita arkitekt med erfarenhet av liknande uppdrag samt en medverkande antikvarie för framtagande av projekteringsunderlaget.
Ornö kyrka	Haninge pastorat	FKAE 2023-1478-Å1	Ornö kyrka, modernisering av åskskyddsanläggning	900000	2	900000	75	675000	675000	Avser nytt åskskydd. Idag saknas detta.			0	
Roslags-Kulla kyrka	Österåkers pastorat	FKAE 2022-0776-Å1	Tjärning Roslagskulla klockstapel	216901	2	216901	75	162676	162676	Avser tjärning av klockstapel. Total kostnad för hela klockstapeln uppgår till 3,86 mnkr. Har ett vårdprogram för kyrkogården inkl. klockstapel. Projektet har etappindelas och detta är den sista etappen; tjärning, restaurering av smide, fasad och tak.			0	Tjärning ska göras med inkokt och pigmenterad tjära. Egenkontrollblankett för tjärning ska användas och bifogas rekvisitionen.
Roslags-Kulla kyrka	Österåkers pastorat	FKAE 2022-0835-Å1	Fasadrestaurering Roslagskulla klockstapel (Se även FkAE 2022-0776)	154929	2	154929	50	77464	77464	Avser åtgärder på fasadpanel. Total kostnad för hela klockstapeln uppgår till 3,86 mnkr. Har ett vårdprogram för kyrkogården inkl. klockstapel. Projektet har etappindelas och detta är den sista etappen; tjärning, restaurering av smide, fasad och tak.			0	
Roslags-Kulla kyrka	Österåkers pastorat	FKAE 2022-0836-Å1	Takrenovering Roslagskulla klockstapel (Se även FkAE 2022-0776)	1025120	1	1025120	75	768840	768840	Avser åtgärder på spåntak. Total kostnad för hela klockstapeln uppgår till 3,86 mnkr. Har ett vårdprogram för kyrkogården inkl. klockstapel. Projektet har etappindelas och detta är den sista etappen; tjärning, restaurering av smide, fasad och tak.			0	De spån som ska bytas ut ska vara av kärnfuru.
Roslags-Kulla kyrka	Österåkers pastorat	FKAE 2022-0837-Å1	Konservering av smidesdetaljer Roslagskulla klockstapel (Se även FkAE 2022-0776)	97291	1	97291	75	72968	72968	Avser restaurering och nytillverkning av smidesdetaljer. Total kostnad för hela klockstapeln uppgår till 3,86 mnkr. Har ett vårdprogram för kyrkogården inkl. klockstapel. Projektet har etappindelas och detta är den sista etappen; tjärning, restaurering av smide, fasad och tak.			0	
S:t Johannes kyrka i Stenungsund	S:t Johannes församling	FKAE 2023-1077-Å1	S:t Johannes kyrka. Renovering av tornspira och motvikt Etapp 3 av 3	56347696	1	6660000	75	4995000	4995000	Enligt preliminärt beslut på 2024 års ram. Ansökan har etappindelats på ramår 2023-2025. Denna ansökan avser etapp 3, spira och motvikt.			0	

Spånga kyrka	Spånga-Kista församling	FKAE 2023-1199-Å1	Projektering för Spånga Kyrka	3037724	A	3037724	0	0	0	Mycket oklart om det finns behov en föreslagna åtgärder. Väldigt hög kostnad för projekteringsunderlag. De olika arbetena bör kunna utföras i mindre skala i den löpande förvaltningen. Avser projektering för såväl utvändiga som invändiga åtgärder. Förstudie och skadeinventering saknas.			0
Vada kyrka	Össeby församling	FKAE 2022-1494-Å1	omläggning av yttertak en-kupigt t	2300948	2	300000	75	225000	225000	Angeläget, eventuellt läcker taket. Ansökan baseras på en ytlig genomgång utan djupare projektering eller upphandlingsunderlag framtagna. Stiftet har justerat projektets totalkostnad och gjort om ansökan till ett upphandlingsunderlag med programhandling.			0
Vaxholms kyrka	Vaxholms församling	FKAE 2023-1032-Å1	Restaurering av kyrkligt värdefulla	270000	2	270000	75	202500	202500	Avser konservering av äldre böcker som återfanns i samband med stiftets inventering av äldre böcker. Böckerna är uppförda i församlingens inventarieförteckning.			0
Vaxholms kyrka	Vaxholms församling	FKAE 2023-1035-Å1	Renovering av målningar och skulpturer tillhörande Vaxholms kyrka, Vaxholms kommun	470000	2	470000	75	352500	352500	Rengöring och konservering av måleri på duk med tillhörande ramverk samt två bemålade skulpturer.			0
Värmdö kyrka	Värmdö församling	FKAE 2023-1137-Å1	Renovering av rosettfönster - Värmdö	280000	2	280000	75	210000	210000	Underhåll enligt plan.			0
Österhaninge kyrka	Haninge pastorat	FKAE 2023-1484-Å1	Österhaninge kyrka, takarbete	2000000	2	2000000	75	1500000	1500000	Åtgärderna ingår i ett större projekt för tak och fasader. KAE söks i två etapper där detta är den första etappen.			0
Österhaninge kyrka	Haninge pastorat	FKAE 2023-1496-Å1	Klimatförbättring och avhjälning av fuktproblem genom ombyggnation till bergvärme	2200000	A	2200000	0	0	0	Längre klimatomätning saknas. Länsstyrelsens beslut är förenat med villkor om mätning under kortare tid samt efter genomförd konvertering. Viss fuktproblematik har konstaterats i samband med konserveringsprojekt under åren 2021-22. Direktverkande el idag varför åtgärderna även innebär en ekonomisk besparing.			0
Österåkers kyrka	Österåkers pastorat	FKAE 2023-0294-Å1	Projektering omläggning skiffertak	324333	2	324333	75	243250	243250	Angeläget att få åtgärdsbehoven utredda för att kunna ta ställning till framtida KAE.			0
				160 226 833 kr				23 881 050 kr	23 760 000 kr				

Ram: 23760000
Differens: 0